

СТАНОВИЩЕ

от проф. Лазар Груев

относно дисертационния труд "КРИМИНОЛОГИЧЕСКАЯ
ХАРАКТЕРИСТИКА ЭКСТРЕМИЗМА И ПРОБЛЕМЫ БОРЬБЫ С НЕЙ "

за придобиване на образователната и научна степен "доктор" в
научна област 3. социални, стопански и правни науки; професионално
направление 3.6. право; ВСУ „Черноризец Храбър“, Юридически
факултет, катедра "Правни науки", докторска програма „Криминология”

автор УСИПБЕКОВ СЕРИК АЙМБЕКОВИЧ

Нямам съвместни публикации или други дейности с дисертанта, не го познавам лично, а единствено чрез документите, предоставени ми в настоящата процедура, разбира се, и от представените дисертация и автореферат - предмет на това становище; както и от дискусиата (и материалите, свързани с нея), проведена в секцията по наказателноправни науки при вътрешната защита на труда.

Темата – *Криминологическа характеристика на екстремизма и проблемите на борбата с него* – безспорно е актуална, разработването ѝ – навременно, а резултатите – необходими за подобряване на борбата с това уродливо явление, толкова повече, че тя е разработена комплексно, позовава се на чуждестранния опит и допринася за ясна визия по разглежданите проблеми. В тази връзка ще посоча, че тя има както теоретично, така също и практическо значение, което е принос на автора, който следва да се подчертае дебело още в началото.

Дисертационният труд е с впечатляващия общ обем от 300 страници, от които приложението (анкета) заема 30 страници; библиографията, съдържаща общо 296 заглавия на руски, български и английски език – също е 30 страници. В основния текст се съдържат 10 диаграми, 28 таблици и 1 карта.

Тези таблици и диаграми са полезни от гледна точка на възможността за сравнение (напр. относно понятието за екстремизъм), а оттам – и за изводи, а това допринася за осмислянето и обосноваването на съответните тези на автора. В този смисъл заключението ми е, че те не са просто „пълнеж“ към, а неразделна част *от* основното изложение, което подкрепят и „уплътняват“.

Структурата на съчинението е класическа – увод, три глави, заключение и приложения. Всяка глава е разделена на параграфи, а в края ѝ са направени съответни изводи и предложения. Изложението е структурирано напълно в съответствие със заглавието и идеята на автора да представи последователно въпросите, предмет на изследване, следвайки вътрешната му логика.

Уводът, логично, съдържа обосновката на автора относно актуалността на темата; очертава нейния обхват (граници), обект и предмет; посочва целите и използваните методи и съдържа информация за апробацията на резултатите от изследването.

Първата глава, озаглавена „Развитие на законодателството в борбата с екстремизма“, съдържа комплексен анализ на понятийния апарат и в

основата си - теоретико-методологическите аспекти на изследването на екстремизма, като обект на анализ в дисертацията.

Втората глава е озаглавена „Криминологическа характеристика на екстремизма“. Тя разглежда формирането на института на престъпленията с екстремистка насоченост, като съвсем обосновано в началото са анализирани факторите, влияещи на неговото възникване. Уточнено е в тази връзка, че не би било възможно тези фактори да се изброят изчерпателно, поради комплексния им характер, поради което авторът се спира на, според него, основните сред тях – недоволство от социалното положение, неефективно управление, масирана пропаганда и др.

Третата глава „Противодействие на екстремистката дейност: състояние и пътища за усъвършенстване“ изследва и систематизира проблемите, свързани със съществуващия в Казахстан модел за противодействие на екстремизма. Тук са анализирани три източника – научните съчинения, посветени на проблема; нормативната база, както и изводите от проведените анкетни изследвания.

Заклучението съдържа в обобщен вид основните изводи и резултати от изследването, както и – това е особено важно – съответни предложения *de lege ferenda*, които звучат убедително, плод са на самостоятелно проведения в съчинението задълбочен анализ и във висока степен допринасят за завършения характер на тази разработка.

От казаното дотук могат да се направят следните **изводи**:

1. Дисертационният труд съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката:

- направено е комплексно изследване на проблематиката, свързана с противодействието на екстремизма в Р Казахстан, включващо освен криминологическа характеристика, така също и проблемите на ефективността на наказателноправната регламентация;

- анализът се базира на сравнителноправна съпоставка както в регионален мащаб (страните, подписали Шанхайската конвенция), така и някои европейски законодателства;

- направен е подробен анализ на генезиса на понятието за екстремизъм, както и неговото актуално развитие. На тази база авторът предлага свое определение;

- събрани са многобройни емпирични анкетни данни като обобщенията са представени прегледно в табличен вид, а така също и като диаграми и карта;

- предложенията *de lege ferenda* са добре обосновани и следват от логиката на цялостното изложение.

2. Дисертационният труд показва, че докторантът притежава задълбочени теоретични знания по съответната специалност и има способности за самостоятелни научни изследвания:

- издирени са и са анализирани множество научни трудове, имащи отношение към разработваната тема; взето е собствено отношение по спорни въпроси от разработваната тематика;

- показано е умение да се използват емпирични данни за обосноваване на авторските тези;

- показано е умение да се анализират критично нормативни актове и да се правят предложения за тяхното подобряване.

Представеният автореферат отговаря на изискванията.

Дисертационният труд удовлетворява изискванията на чл. 6, ал. 3 от ЗРАСРБ, съдържа научни и научно-приложни резултати, представляващи оригинален принос в науката, и доказва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания в областта на криминологията и способност за разработване на самостоятелни научни изследвания.

Това ми дава основание да дам следното **заключение**:

Давам висока оценка на дисертационния труд ***КРИМИНОЛОГИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ЭКСТРЕМИЗМА И ПРОБЛЕМЫ БОРЬБЫ С НЕЙ*** и предлагам научното жури да вземе решение, с което да даде на **УСИПБЕКОВ СЕРИК АЙМБЕКОВИЧ**, докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Правни науки“, докторска програма „Криминология“ в ЮФ на ВСУ „Черноризец Храбър“, образователната и научна степен „доктор“.

27.03.2023 г.

проф. Лазар Груев